

**SAKSAN SOSIALIDEMOKRAATTISEN
TYÖVÄENPUOLUEEN
JENAN EDUSTAJAKOKOUS⁸³**

Saksan sosialidemokraattien edustajakokouksia on jo kauan sitten pidetty tapauksina, joiden merkitys ulottuu kauas Saksan työväenliikkeen puitteiden ulkopuolelle. Saksan sosialidemokratia on edellä kaikista järjestyneisyytensä puolesta, liikkeen eheyden ja yhtenäisyyden puolesta, marxilaisen kirjallisuuden runsauden ja sisältörikkauden puolesta. On luonnollista, että tällaisten olosuhteiden vallitessa Saksan sosialidemokraattisten edustajakokousten päätöksetkin saavat usein melkein kansainvälisen merkityksen. Niin kävi kysymyksessä uusimmista opportunistisista virtauksista sosialismissa (bernsteiniläisyys). Dresdenin sosialidemokraattisen edustajakokouksen päätös, jossa vahvistetaan vallankumouksellisen sosialidemokratian vanha, koeteltu taktiikka, hyväksyttiin Amsterdamin kansainvälisessä sosialistisessa kongressissa ja on nyt tullut koko tietoisien proletariaatin yhteiseksi päätökseksi kaikkialla maailmassa. Samoin nytkin. Kysymys poliittisesta joukkolakosta — Jenan edustajakokouksen pääkysymys — kiinnostaa koko kansainvälistä sosialidemokratiaa. Sen ovat viime aikoina nostaneet etutilalle tapahtumat useissa maissa, siinä luvussa myös, ja ehkäpä erikoisesti, Venäjällä. Ja Saksan sosialidemokratian päätöksellä on epäilemättä tuntuva vaikutus koko kansainväliseen työväenliikkeeseen taistelevien työläisten vallankumouksellisen hengen tukemisen ja lujittamisen mielessä.

Mutta mainitkaamme ensin lyhyesti muutkin, vähemmän tärkeät, Jenan edustajakokouksessa pohditut ja ratkaistut kysymykset. Jenan edustajakokouksessa käsiteltiin ennen kaikkea kysymystä puolueen organisaatiosta. Saksan puolueen sääntöjen tarkistamisen yksityiskohtiin emme tässä tietenkään pysähdy. On tärkeää korostaa tämän

tarkistamisen äärimmäisen luonteenomaista peruspiirrettä: tendenssiä jatkuvaan, täydellisempään ja tiukempaan *sentralismin* toteuttamiseen, lujemman *organisaation* luomiseen. Tämä tendenssi ilmeni ensinnäkin siinä, että sääntöihin otettiin suoranainen päätös siitä, että jokaisen sosialidemokraatin pitää välttämättä kuulua johonkin puoluejärjestykseen, lukuunottamatta tapauksia, jolloin erittäin vakavat syyt eivät salli sitä. Toiseksi, se ilmeni siinä, että paikallisten sosialidemokraattisten järjestöjen systeemi otettiin luottamusmiessysteemin tilalle, että kollektiivisten, organisaatioyhteyksien periaate otettiin yksilövaltuuksien ja henkilöön luottamisen periaatteen tilalle. Kolmanneksi, se ilmeni päätöksenä, jonka mukaan puolueen kaikki järjestöt ovat velvolliset luovuttamaan 25% tuloistaan puolueen keskuskaasaan.

Yleensä me näemme tästä selvästi, että sosialidemokratian liikkeen kasvu ja sen vallankumouksellisuuden voimistuminen johtavat ehdottomasti ja kiertämättä *sentralismin* entistä johdonmukaisempaan toteuttamiseen. Saksan sosialidemokratian kehitys on tässä suhteessa äärettömän opettavainen meille venäläisille. Organisaatiokysymykset ottivat meillä äskettäin ja osittain ottavat nytkin suhteettoman suuren sijan puolue-elämän päivänpolttavien kysymysten joukossa. Kolmannen edustajakokouksen jälkeen on puolueessa muovautunut täydellisesti kaksi organisaatiotendenssiä: toinen — johdonmukaiseen *sentralismin* ja vakaumukselliseen demokratian laajentamiseen puoluejärjestyksessä ei demagogiaa varten, ei kauniita sanoja varten, vaan teoissa toteuttamista varten sitä mukaa kuin sosialidemokratian toimintavapaus Venäjällä laajenee. Toinen — organisatoriseen löyhyyteen, „organisatoriseen epämääräisyyteen”, minkä koko vahingollisuuden on nyt käsittänyt jopa sitä niin kauan puolustellut Plehanovkin (toivokaamme, että tapahtumat piakkoin pakoittavat hänet ymmärtämään myös tämän organisatorisen epämääräisyyden yhteyden taktillisen epämääräisyyden kanssa).

Palauttakaa mieleenne väittelyt sääntöjemme 1. pykälästä. Virheellisen sanamuotonsa „aatetta” aikaisemmin kiivaasti puolustaneiden uusiskralaisten konferenssi on nyt yksinkertaisesti heittänyt yli laidan koko pykälän ja koko aatteen. Kolmas edustajakokous varmenti *sentralismin* ja *organisaatioyhteyden* periaatteen. Uusiskralaiset yrittivät

heti asettaa yleisten periaatteiden pohjalle kysymyksen puolueen kunkin jäsenen kuulumisesta järjestöön. Nyt me näemme, että saksalaiset — yhtäläisesti sekä opportunistit että vallankumoukselliset — eivät edes epäile tämän vaatimuksen *periaatteellista* laillisuutta. Ottaessaan suoraan sääntöihinsä tämän vaatimuksen (että puolueen jokainen jäsen kuuluisi johonkin puoluejärjestöön) he eivät perustele *poikkeusten* välttämättömyyttä *tästä säännöstä* laisinkaan periaatteilla, vaan... *riittävän vapauden puuttumisella* Saksassa! Vollmar, joka oli Jenassa organisaatiokysymyksen alustajana, puolusteli poikkeusten tekemistä säännöstä sillä, että sellaisten henkilöiden, pikku virkailijain, on mahdollonta kuulua *avoimesti* sosialidemokraattien puolueeseen. On itsestään selvää, että meillä Venäjällä on toisenlainen tilanne: vapauden puuttuessa kaikki järjestöt ovat yhtä salaisia. Vallankumouksellisen vapauden aikana on erittäin tärkeää, että tehdään selvä ero puolueiden välillä eikä salilita tässä suhteessa „löyhyyttä”. Organisaatioyhteyksien toivottavan lujittamisen periaate pysyy kuitenkin järkkymättömänä.

Mitä tulee luottamusmiessysteemiin, josta Saksan sosialidemokraatit ovat nyt luopuneet, niin sen olemassaolo liittyy täydellisesti sosialistivastaiseen poikkeuslakiin. Mitä kauemmaksi menneisyyteen tuo laki on jäänyt, sitä luonnollisemmaksi ja kiertämättömämmäksi on käynyt siirtyminen siihen, että koko puolue perustuu välittömästi järjestöjen välisten yhteyksien systeemiin eikä luottamusmiesten välitykseen.

Toinen kysymys, jota Jenassa pohdittiin ennen poliittista lakkoa koskevaa kysymystä, on myös tavattoman opettavainen Venäjälle. Se on kysymys toukokuun juhlasta tai oikeammin (jos otetaan kysymyksen olemus eikä sitä kohtaa, joka aiheutti väittelyn) kysymys ammatillisen liikkeen suhteesta sosialidemokraattiseen puolueeseen. Olemme „Proletarissa” jo useampaan otteeseen puhuneet siitä, miten syvän vaikutuksen teki Saksan, eikä yksistään Saksan sosialidemokraatteihin ammattiliittojen Kölnin edustajakokous⁸⁴. Tässä edustajakokouksessa kävi mitä selvimmin ilmi, että jopa Saksassakin, missä marxilaisuuden perinteet ja sen vaikutus ovat voimakkaimpia, kehittyy ammattiliitoissa — huomatkkaa: *sosialidemokraattisissa* ammattiliitoissa — *antisosialistisia* tendenssejä, tendenssejä „puhtaan

trade-unionismin” suuntaan englantilaisessa, s.o. ehdottoman porvarillisessa, hengessä. Ja niinpä kysymyksestä, joka sanan varsinaisessa mielessä koski toukokuun mielenosoitusta, kasvoi Jenan edustajakokouksessa sen vuoksi kiertämättä kysymys trade-unionismista ja sosialidemokratiasta, kysymys „ekonomismista”, jos puhutaan Venäjän sosialidemokraattien sisäisten suuntausten mukaan.

Fischer, toukokuun 1 päivää koskevan kysymyksen alustaja, sanoi suoraan, että olisi suuri virhe sulkea silmät siltä tosiasialta, että ammattiliitoissa milloin siellä, milloin täällä katoaa sosialistinen henki. Asia on mennyt niin pitkälle, että esim. Bringman, kirvesmiesten liiton edustaja, puhui ja painatti seuraavantapaisia fraaseja: „Toukokuun 1 päivän lakko on vieras aines ihmiselimestössä”. „Ammattiliitot ovat nykyoloissa ainoa keino työläisten aseman parantamiseksi” y.m.s. Ja näihin „taudin oireisiin”, Fischerin sattuvaa sanontaa käyttäen, liittyy monia muitakin. Ahdas ammatillisuus eli „ekonomismi” liittyy Saksassa, samoin kuin Venäjälläkin ja samoin kuin kaikkialla, opportunistisiin (revisionistisiin). Tuon saman kirvesmiesten liiton sanomalehti kirjoitti tieteellisen sosialismin perustojen murtamisesta, pulateorian, katastrofiteorian virheellisyydestä j.n.e. Revisionisti Calwer ei kehoittanut työläisiä tyytymättömyyteen, ei kehoittanut tarpeidensa suurentamiseen, vaan vaatimattomuuteen j.n.e., j.n.e. Liebknecht sai osakseen edustajakokouksen hyväksymisen, kun esiintyi ammattiliittojen „neutraalisuus”-aatetta vastaan ja huomautti, että „Bebel tosin myös puhui neutraalisuuden puolesta, mutta se on nähdäkseni eräs niistä harvoista kohdista, joissa Bebelin takana ei ole puolueen enemmistö”.

Bebel itse kielsi, että hän olisi suositellut ammattiliittojen neutraalisuutta sosialidemokratian suhteen. Bebel myönsi täydellisesti ahtaan ammatillisuuden vaarallisuuden. Bebel sanoi edelleen, että hän tuntee pahempiakin näytteitä tuosta ammattikunnallisesta tylsistymisestä: nuorilla ammattiliittojohtajilla asia menee niin pitkälle, että he tekevät pilaa puolueesta yleensä, sosialismista yleensä, luokkataisteluteoriasta. Nämä Bebelin sanat otettiin vastaan sosialidemokraattisessa edustajakokouksessa yleisin suuttumuksenhuudahduksin. Kajahti innokkaita kättentaputuksia, kun hän sanoi päättävästi: „toverit, olkaa kukin paikallanne;

harkitkaa, mitä te teette; te kuljette kohtalokasta tietä, jonka loppu tuo teille tuhon!”

Saksan sosialidemokratian kunniaksi on näin ollen sanottava, että se katsoi vaaraa suoraan silmiin. Se ei hämännyt ekonomismin äärimmäisyyksiä, ei ruvennut keksimään huonoja tekosyitä ja verukkeita (joita meillä II edustajakokouksen jälkeen on niin paljon sepittänyt esim. Plehanov). Ei, se totesi jyrkästi taudin, tuomitsi päättävästi vahingolliset tendenssit ja suoraan, avoimesti kehoitti puolueen kaikkia jäseniä taisteluun niitä vastaan. Opettavainen tapahtuma venäläisille sosialidemokraateille, joista eräät ovat ansainneet herra Struven kiitokset „selkenemisestä” ammatillista liikettä koskevassa kysymyksessä!

Kirjoitettu syyskuussa 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1924
alkukaustelehdessä „Pod Znamenem
Marksizma” № 2*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*